

צוותי חינוך יקרים

ימים קשים עוברים על כולנו לנוכח שורת הפיגועים, ליבנו עם הפצועים ועם משפחות ההרוגים ואנו שותפים לכאב העמוק. אירוע כגון זה, בנוסף לתחושות הקשות המלוות אותו, עלול לערער את תחושת המוגנות בקרב התלמידים ולעורר פחדים וחששות. עלינו להיות רגישים לתגובות התלמידים, לאפשר להם להתבטא ולשתף באשר על ליבם ולהשיב, ככל הניתן, תחושת ביטחון ומוגנות.

ברגעים קשים ובכלל עיני הילדים והמתבגרים נשואות אל המבוגרים ודרכם הם מושפעים במתן פרשנות למציאות, בהתמודדות וביכולת לחזור לתפקוד. זהו זמן חשוב להעברת מסרים מחזקים ומאוזנים המתייחסים למידע בצורה עניינית ככול הניתן. לעזרתכם ריכזנו **עקרונות לניהול שיח רגיש, קשוב ומוגן עם תלמידים** :

- **מידע והבניית המציאות**: מומלץ לדבר על האירוע במילים פשוטות וברורות ללא פרטים מיותרים. יש להימנע מתיאורים או מהפצת שמועות. חשוב להדגיש שהאירוע הסתיים, שמשפחות הפצועים והרוגים מקבלות תמיכה ועזרה. חשוב גם להסביר שהמטרה וכוחות הביטחון בודקים את פרטי המקרה ועושים את המיטב על מנת לשמור על הביטחון.

- **מתן אפשרות לשיתוף**: חשוב לאפשר לתלמידים לשתף במחשבות וחוויות.

- **אבחנה בין עובדות, דעות, פרשנויות ושמועות**: שיח פתוח ומאפשר חשוב שיתייחס גם למושגים אלה וייצור אבחנה ביניהם כדי לבסס הבנה מדויקת יותר של האירועים ויכולת לפענח את המתרחש. כמו כן זו הזדמנות להסביר את הסכנה שבהעברת שמועות ואת חשיבות הזהירות וההקשבה לגורמים מוסמכים בלבד.

- **תשומת לב לתלמידים חרדים במיוחד**: ילדים וגם מבוגרים מגיבים בצורה שונה, בעוצמה ובקצב אחר. חשוב לשדר אמון ביכולת התמודדות של התלמידים, עם זאת להיות ערניים לאלה הזקוקים להתייחסות מיוחדת. בכיתות בהם לומדים תלמידים במעגל חשיפה קרוב או תלמידים שמגיבים לאירוע באופן חריג יש ללוות את אותם תלמידים, לבחון כל מקרה לגופו ובמידת הצורך אף לעדכן את היועצת, המנהלת ולהיוועץ בהורים. במקביל מומלץ להטיל על אותם תלמידים **משימות קטנות ותפקודיות** אשר מתאימות ליכולותיהם של התלמידים, ואשר אותן יוכלו למלא. פעילות וביצוע תפקיד אחראי ממתנים עיסוק יתר בפחדים, מפחיתים חוסר אונים ומגבירים תחושת שליטה.

- **שמירה על שגרה**: חשוב לשמור על שגרה וסדר יום ברור עד כמה שניתן. השגרה מחזקת ונותנת מסר של חוסן ורציפות החיים.

עם פתיחת יום הלימודים חשוב מאוד **לבדוק נוכחות** ולברר מוקדם ככל האפשר (בהפסקה) מהן סיבות ההיעדרות של מי שלא הגיעו לכיתה. כמו כן, מתוך השיחה יש **למפות מעגלי פגיעה ומעגלי חשיפה**. נשאף להציע תמיכה לכל תלמיד בין אם הגיע לכיתה ובין אם לאו.

בתום השיח והשיתוף מומלץ לפנות זמן כדי לשוחח עם התלמידים על תופעת הפצת סרטונים מזירות הפיגועים בקבוצות הווטסאפ. חשוב לעזור לתלמידים להבין את הפגיעה שהדבר מסב למשפחות הנפגעים ואת הקושי שבצפייה במראות הקשים ונבין יחד עמם מדוע חשוב לעצור את ההפצה אם סרטון כזה מגיע אליהם.

מורים ומורות יקרים, בכל שאלה או דילמה אנא, אל תישארו לבד. שתפו והיוועצו. עבודת צוות מחזקת את יכולות ההתמודדות ואת התמיכה ההדדית.

הזכירו להורים, לתלמידים וגם לחבריכם לצוות את האפשרות להתקשר לקו הסיוע של

משרד החינוך: *6552, שלוחה 5, ימים א-ו: 8:00-20:00, ימי ו': 8:00-14:00.